

Ullikummis sång

Sammanställning gjord av: Tore Jungerstam, doktorand inom GT-exegetik vid Åbo Akademi. 2024.

För mer av Tore Jungerstams forskning se <https://urhistorien.com>

Det här är ett hurritiskt verk som tillvaratagits av de senare hittiterna. Det ingår i en större cykel och temat för helheten är en kamp mellan Kumarbi och Teshub, stormguden för den konungsliga makten över gudarna. Kumarbi försöker avsätta Teshub genom sin illvillige avkomma. I den här sången är Ullikummis en monstruös stenavkomma som är resultatet av en union mellan Kumarbi och ett berg i kvinnlig form. Här nämns hur himmel och jord separeras med ett verktyg för att skära koppar någon gång i urtiden. Detta nämns för att det är en modell för hur Teshub etablerar sin överhöghet gentemot de andra gudarna.¹

Texten inleds² med att Kumarbi kallas alla gudars fader och han tänker inledningsvis visa tankar om att resa upp en rival gentemot storm-guden. Han vill skapa olycka och en ond varelse. Kumarbi var också stormgudens fader.

Genast efter att ha funderat tar han sin stav, sätter snabba skor på sina fötter och ger sig iväg. Därefter ligger han med en klippa och det beskrivs att han tar henne fem gånger och tio gånger och hans mandom flödar in i henne.

Sedan föds sonen Ullikummis och Kumarbi utbrister: "Låt honom stiga upp till himlen för konungaskap. Låt honom besegra Kummiya, den vackra staden. Låt honom attackera stormguden och slita honom i stycken som en dödlig. Låt honom trampa honom under foten som en myra... ... låt honom skjuta ner alla gudar från skyn som fåglar och krossa dem som tomma krukor." Sedan måste Ullikummis gömmas så han inte dödas och Kumarbi tar honom till Irsirra gudarna som tar ner honom till den mörka jorden.

Dessa sköter om honom och han växer snabbt och snart är han väldig och står i havet. Solguden får syn på honom och undrar vilken kraftfull gud är detta? Hans kropp är inte som någon annans gud. Solguden blir vred och beger sig för att rapportera till Stormguden. Stormguden blir vred och undrar vem kan strida mot ett sådant monster?

Småningom fattar Stormguden mod och han kallar på blixtar, regn och vindar och det blir en strid. Här är texten skadad, men striden är inte avgörande.

Efteråt beskrivs hur Ullikummis växer sig allt större och mäktigare och når snart upp till himlen och Kuntarra, gudarnas hus. Han driver ut stormgudens fru Hebat ur hennes boning och hon undrar nu om han också besegrat hennes man, stormguden.

¹ Arnold 2002, 65.

² Den sammanfattning jag gör baserar jag på Goetze 1992, 121–125.

Efter detta finns ett gap där då Stormgudens nederlag antagligen rapporteras.

Sedan diskuterar Stormguden med sin rådgivare och de beger sig till Ea för att få hjälp. Här är texten skadad men Ea verkar ha lyssnat för senare rapporteras han ge vidare rapporten om hur Ullikummis driver bort gudarna till Ellil.

Sedan far Ea vidare till Ubelluris som bär världen på sina axlar, nu också den växande Ullikummis. Ea frågar om inte Ubelluris känner till denne mäktige gud som Kummarbis format för att motsätta sig gudarna eller den fruktansvärda död som Kummarbis intrigerar för Stormguden. Han har blockerat himlen och gudarnas hus.

Sedan talar Ubelluris och säger åt Ea: När de byggde himmel och jord på mig visste jag inte av någonting. När de kom och åtskildde himlen från jorden med en avskiljare/klyvare/ett verktyg att skära koppar³ visste jag inte av någonting. Nu är min axel lite sjuk, men jag vet inte vem den där guden är.

Efter detta talar Ea till de gamla gudarna och ber dem ta fram ur de gamla förrådshusen den gamla kopparkniven med vilken de avskiljde himlen från jorden⁴, låt dem klippa igenom Ullikummis fötter.

Efter detta så uppmanar Ea att ta till strid mot Ullikummis vilket Stormguden slutligen gör. Tyvärr saknas slutat av berättelsen, men man kan anta att Stormguden slutligen besegrar Ullikummis.

Slutsats

Igen möter vi en berättelse om kamp om kungamakt, intriger och rävspel mellan gudar och delvis generationer av gudar. Det som har med skapelse att göra är hur himlen avskiljs med vad som beskrivs som ett verktyg att skära koppar med. Men syftet är inte att förklara hur det gick till när himmel och jord avskiljdes, även om det kanske speglar en uppfattning om hur det gick till. Syftet är, som jag uppfattar det, att genom att jämföra med en så väldig händelse som när himmel och jord byggdes på Ubelluris och man skar upp himmel och jord med ett kopparskärverktyg så märkte inte Ubelluris på något sätt av detta. Men nu var denne Ullikummis så väldig att Ubelluris till och med kände av honom som något som gjorde lite ont på axeln.

³ Goetze 1992, 125 översätter "cleaver", medan Arnold 2002, 65 översätter "copper cutting tool".

⁴ Därav den översättning Arnold valt.

Litteratur

Goetze, A.

1992 "Hittite Myths, Epics, and Legends". Ancient Near Eastern Texts Relating to the old Testament. J. B. Pritchard (ed.). Princeton University Press. New Jersey, 120– 128.

Arnold, B. T. & Beyer, B. E. (Eds)

2002 Readings from the Ancient Near East. Baker Academic. Grand Rapids.